

זימבאבוה: מוגבה תוקף את ארצות הברית

בן חשיבות אסטרטגית רבה. התגובה של המדינאים מהמפלגה הדמוקרטית היא מעודדת לטווח ארוך, ור מצביעה על אפשרות של שינויים די משמעותיים במדיניות האמריקאית כלפי העולם השלישי, אם וכי אשר יחזרו הדמוקרטים לשילטון.

בחרין:

אסירי המצפון

המדור אסירי המצפון ביומן הלונדוני טיימס, כבר נסקר לאחרונה בעולם קטן. הוא מוקדש לדיווח על מצבם של אסירים פוליטיים בכל רחבי העולם, כולל בגדה המערבית הכבושה ובכרייהמועצות.

השבוע מדווח המדור על אסיר בשם האג' עלי אל-אקרי, החבוש בנסיכותהנפט בחריין מאז 1979.

נסיכויות הנפט הן, כמובן, מיבצר מוגן של העולם החופשי, אבל המישטר הפנימי שם אינו גאור במיוחד. אל-אקרי, אח בבית-חולים שהפך למסוף, נשלח לכלא בלי מישפט. עד היום מסרבים השילטונות בבחריין לדווח על מצבו, או להסביר מהי סיבת מאסרו.

מיכתב גלוי. אל-אקרי נכלא חודש אחרי שפירסם מיכתב גלוי לממשלה, שבו מתח ביקורת חריפה על היעדר דמוקרטיה וחופש-ביטוי בבחריין. הוא אף הגדיל לעשות ודרש את שיחרורם של כל האסירים הפוליטיים. הוא הושלך לכלא הידוע לשימצה באי ג'דה, ומצב בריאותו מעורר דאגה של ממש. בשנה הראשונה ביקרו אצלו בני-המישפחה אחת לחודש, והביאו לו אוכל מיוחד, כמתחייב ממחלת-הקיבה שלו. בשנה האחרונה נאסר לבקר אותו. אפילו נציגי אמנסטי אינטרנשונל לא הצליחו לקבל רשיון לבקרו.

אסיר פוליטי אחר ששוחרר לאחרונה, מסר שאל-אקרי חולה מאוד, רזה באורח קיצוני. כנראה שנשקפת סכנה ממשית לחייו, והאיסור על ביקורים איננו מקרי.

מוסדות בינלאומיים העוסקים בזכויות-האדם הביעו לא אחת דאגה מהמתרחש בבתי-הכלא של בחריין. הם מוסרים שבין השנים 1976 ו-1981 מתו שישה אסירים פוליטיים בבתי-הכלא בג'דה. קרוביו של אל-אקרי חוששים שהוא מועמד כמעט ודאי להצטרף לרשימה בקרוב.

בווה מטומטם צעיר בשם קראנלי אונסלו. המכהן ב-ממשלתה של תאצ'ר כסגן שר-החוץ. אונסלו ביצע ממש את כל הטעויות האפשריות. בקבלת-פנים רשמית במעונו של מוגאבה, הוא כינה את זימבאבוה בשם הישן רודויה. זה משול, פחות או יותר, להתייחסות ל"יהודה ושומרון" במיפקת אש"ף בתוניס. אחר-כך מתח ביקורת בלתי-מרוסנת על מארחיו, גינה את ה"רפורמות הסוציאליסטיות. לעומת זאת היתה הביקורת שלו על דרום-אפריקה השגוהה קלושה ומאופקת.

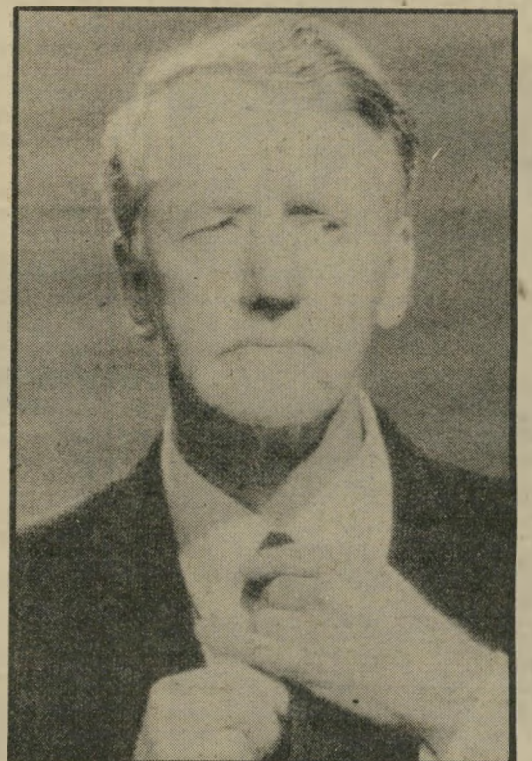
פרייבט אי הגדיר את אונסלו, ובצדק, כמדינאי הפעיל ביותר לטובת הקרמלין באפריקה בשנים האחרונות.

אבל עיקר הזעם של מוגאבה מופנה כלפי ארצות-הברית. תמיכתו של ממשל רגן בדרום-אפריקה, התנאי הסחטני של האמריקאים בדבר הוצאת הקובאנים ממרוזאמביק תמורת התקדמות בנושא נאמביה, הביאו לו שורת הצהרות אנטי-אמריקאיות שלא איפיינו את מורגאבה עד כה. משלחת פרלמנטרית אמריקאית, שביקרה לאחרונה בדרומה של יבשת אפריקה, לא הצליחה לגבש תגובה אחידה נוכח דבריו הבוטטים של ראש-ממשלת זימבאבוה. הסנאטורים הרפובליקניים הגנו בחירוף-נפש על נשיאם, ואילו הדמוקרטיים הביי עו דאגה על העובדה שממשלת ארצות-הברית איבדה את אמינותה באפריקה. להתפתחות זאת נודעת, כמור

ירחהרבה הארוך של ראש-ממשלת זימבאבוה, רודברט מוגאבה, עם כמה עיתונים חשובים במערב, קרב כנראה לקיצו. בחודשים האחרונים התפרסמו מאמרי-ביקורת רבים, שהכילו את התערבות המוכרת של כמה עובדות נכונות, הצאיי-אמיתות, שקרים וגם כעס, הנובע מהעובדה שמוגאבה מתייחס לאידיאולוגיה ה"סוציאליסטית שלו ברצינות גמורה.

העיונות שלו עם יריבו הגדול ג'ושע אנקומו עלה לו ביוקר. איזור מטאבאלאנד, המקיף כשליש מ-שיטחה של זימבאבוה, נמצא בתחום השפעתו של אנקומו. השר המודח מצהיר, אומנם, שהוא סולד מ-אלימות, משקיפים רציניים סבורים שהוא מעודד אור-תה בחשאי, ומלבה יצרים שיכטיים. מוגאבה מגלה, לעיתים, נטיות לפייס את אנקומו, אבל נאלץ להירתע נוכח גל השינאה כלפי המנהיג הקשיש בקרב שותפיו להנהגה.

מהפכת החינוך. זימבאבוה גם סובלת מקשיים כלכליים. התוכניות החברתיות-כלכליות של מוגאבה, בעיקר בתחומי החינוך והתיעוש, הן כלי-כך שאפתניות, עד שהנציגות הסינית הגדולה בזימבאבוה הזי

גזען איראן סמית
מקטר על אפלייה גזעית

הירה אותו מפני מעבר מהיר מדי לסוציאליזם. ארצות-הברית של רונאלד רגן ובריטניה של מרגרט תאצ'ר מתנכלות לזימבאבוה, עושות כמיטב יכולתן למנוע השקעות-הון של ג'ימי קרטר וממשלת הלייבור ב-בריטניה, שעודדו את המעבר לשילטון הרוב השחור, לפחות במידה מסויימת. הבינו שכדאי להן לעודד מדינאי ראדיקלי, אבל אנטי-סובייטי, כמו מוגאבה.

אבל חלק מהביקורת הוא מוצדק. אין ספק שמיספרם של העצירים הפוליטיים, ההיפול שבו הם זוכים, אינו הולם את האידיאולוגיה של מוגאבה עצמו. נכון שהמטלות של מוגאבה הן עצומות. בגורלו נפל ה"תפקיד ההיסטורי של הקמת זימבאבוה שחורה, תוך עימות חריף נגד התוקפנות של ממשלת דרום-אפריקה. המהפכה שלו בתחום החינוך היא חסרת-תקדים ב-היסטוריה האנושית. הוא הצליח, תוך שנתיים, לשלוח את רוב הילדים השחורים בזימבאבוה לבתי-הספר. תחת שילטונו של איראן סמית והקוויזלוגים השחורים שלו (מישהו זוכר היום את הבישוף אבל מוזארוה, משתף-הפעולה שוכה לשבחים רבים בעיתונות הישראלי?) למדו רק כ-10 אחוז מהילדים השחורים. מהפכה כזו, כמו רפורמות חברתיות-כלכליות אחרות, שמנהיג השנה מוגאבה, עולות כסף רב. מובן שעיקר נסלי-המיסים נופל על הלבנים, שחלקם באוכלוסיה הוא פחות מ-5 אחוז. והחולשים עדיין עלי עיקר ההון ב-זימבאבוה. אלה, ובראשם איראן סמית, הגזען הוותיק שנטל לידיו את השילטון באורח פיראטי ב-1965, מקימים קולו-עוקה בתרבי העולם על קיפוח, ואפילו על אפלייה גזעית המופעלת כביכול כנגדם. תלונות אלה מוצאות און קשבת אצל רגן ותאצ'ר.

התקפת-נגד. לאחרונה שלחו הבריטים לזימבא-

הנרי

כמופת-מוסרי

בשנתיים הראשונות לכהונתו של רונאלד רגן כנשיא ארצות-הברית, עשה הנרי קיסינג'ר מאמצים עצומים לזכות בתפקיד בכיר בממשלתו. "הנרי הי" יקר" לא בחל בליקוקים גלויים, במחוחת תנופה בלי-תיכונים ובלתי-אמינים, שנכשלו באורח מחפיר. הי ליבראל הוותיק שמכר את נשמתו לריצ'ארד ניקסון, ושעלה על רבו בניציות גלובאלית, נחשב בעיני אנשי רגן כסופר-אינטלקטואל קוסמופוליטי. גם חוסר-נאמנותו לניכסון בספר-הזיכרונות שלו עלה לו ביוקר. רבים מתומכי רגן מעריצים גם את ניכסון, ורואים בהתנהגותו של קיסינג'ר הוכחה נוספת לכך שאין לתת בו אימון כלשהו.

זיכרון קצר. קיסינג'ר נאלץ להסתפק בצבירת מיליונים רבים מספריו, מהרצאותיו וממאמריו בערי תונות העולמית. עם זאת, הוא קנאי מאוד למעמדו כמדינאי בכיר בעל שם עולמי, ועשה הכל כדי לשמור על מקומו בכותרות-העיתונים בארצות-הברית ובאירופה.

לאחרונה החל קיסינג'ר להופיע בציבור כבעל-מוסר, ממש משיף לטהרה-הנשק. מאמריו על מוסר המלחמה, סיווגיו המחמירים, לפי קנה-מידה מוסרי כמעט פורטאני, זכו להד רב ואף צוטטו בישראל. הנרי קיסינג'ר הפך, לעת בלותו, לאורים והתומים של העקרונות הנשגבים, האצורים במורשת הרוחנית היהודית-נוצרית.

קיסינג'ר נהנה, כמובן, מזיכרונו הקצר של הי קורא במערב, וגם מהעובדה שפשעיו זכו לדיווח מצומצם וסלקטיבי בארצות-הברית. לעומת זאת, מרי דעם רוב האינטלקטואלים במערב-אירופה לעובדה שהוא אחראי ישיר לביצועם של פשעי-מילחמה חמורים בווייטנאם ובעיקר בקאמבודיה. ההפצצות המאסיביות, ותפקידו המכריע של קיסינג'ר בעקיפת

הנרי קיסינג'ר
אל-קאפונה פוליטי

חוקי ארצו כדי לאפשרו, נמנות עם מעשי הזוועה החמורים ביותר במחצית השנייה של המאה ה-20. **אל-קאפונה.** התבטאויותיו של קיסינג'ר ב-נושאי-מוסר וטהרה-הנשק עוררו לעג בוטה באירופה. את הדיעה הכללית סיכם היטב העיתונאי הבריטי ברוס פינג, בתוכנית-רדיו של ביי-בי-סי: "לשמוע את קיסינג'ר מדבר על מוסר בפוליטיקה משול להרצאה של אל-קאפונה על שמירת החוק וגיבוי הפשע המאורגן."